

УДК 657.6:070.3

Макарчук Богдан,
студент гр. ОА-31 спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
makarchuk111@gmail.com

Науковий керівник: Цимбалюк І.О.,
д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та адміністрування,
м. Луцьк, Україна

КОМУНІКАТИВНІ ПРОЦЕСИ В ОБЛІКУ І АУДИТІ

Комунікативні процеси в обліку і аудиті відіграють важливу роль у передачі та обміні інформацією між учасниками цих процесів. Вони є основними засобами забезпечення точності, надійності та цілісності фінансової звітності, а також сприяють дотриманню стандартів обліку та аудиту. У контексті обліку комунікативні процеси можуть включати обмін фінансовою інформацією, звітністю, документами, роз'ясненням облікових процедур і політик. Наприклад, обліковий відділ може комунікувати з керівництвом компанії, щоб забезпечити звітність про фінансовий стан підприємства або з іншими відділами, щоб отримати необхідну інформацію для проведення облікових записів.

У сфері аудиту комунікативні процеси відіграють важливу роль у взаємодії між аудиторами і клієнтами. Аудитори здійснюють комунікацію з клієнтом, щоб отримати розуміння процесів бізнесу, отримати доступ до необхідної документації та інформації про фінансові операції. Вони також повинні ефективно комунікувати результати аудиту та можливі рекомендації клієнту.

Комунікативні процеси в обліку і аудиті можуть включати як вербальну, так і невербальну комунікацію. Вони можуть відбуватися у

формі зустрічей, листування, електронної пошти, телефонних дзвінків, відеоконференцій та інших засобів комунікації.

Типи комунікаційних процесів в обліку і аудиті можуть включати:

- *усна комунікація*: це включає зустрічі, брифінги, презентації та дискусії, які відбуваються усно. Цей тип комунікації дозволяє швидко обмінюватися інформацією та отримувати миттєвий фідбек.
- *письмова комунікація*: це включає листування, електронні повідомлення, звіти та інші документи, що передаються письмово. Письмова комунікація є важливою для документування інформації, забезпечення її стійкості та дотримання вимог правил обліку та аудиту.
- *комунікація через інформаційні системи*: це включає використання спеціалізованих програм та систем обліку та аудиту для обміну інформацією. Цей тип комунікації дозволяє автоматизувати процеси, забезпечує швидкий та точний обмін даними та сприяє ефективності та надійності комунікації.

Ефективні комунікативні процеси в обліку і аудиті є ключовими для забезпечення точності, надійності та цілісності фінансової звітності, забезпечення дотримання стандартів обліку та аудиту, а також підвищення довіри і співпраці між учасниками цих процесів. Згідно з результатами проведених експертних досліджень, керівники витрачають значну кількість часу на комунікацію – близько 75-95% свого робочого часу [1]. Водночас, фахівці в галузі менеджменту переконані, що комунікація відіграє вирішальну роль у досягненні ефективності підприємств. Наприклад, 63% англійських, 73% американських та 85% японських керівників відзначають, що комунікація є ключовою умовою успіху своїх організацій. Окрім цього, важливо врахувати, що на великих підприємствах втрачається до 30% інформації при її передачі, особливо при переході між рівнями управління. Загалом, при потоці інформації зверху вниз може бути втрачено до 80%, а знизу вгору – до 90%. Тому кожному суб'єкту господарювання важливо забезпечити ефективний обмін обліковою інформацією [2].

Комунікаційні процеси в обліковій системі можуть бути розділені на два типи: внутрішній та зовнішній. Внутрішній комунікаційний процес передбачає обмін інформацією між різними елементами облікової системи з метою задоволення потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів. Основна мета цього процесу - надати повну та релевантну інформацію. Зовнішній комунікаційний процес в обліковій системі включає передачу інформації між елементами інших систем управління на нижчому рівні з встановленим зворотнім зв'язком та взаємодією з інститутами зовнішнього середовища. Ці зовнішні комунікації забезпечують взаємодію з підприємствами та іншими зацікавленими сторонами.

Кожен етап процесу облікової комунікації має свої вимоги для успішної реалізації. Першим етапом є генерація інформації з певного джерела. Потім інформація кодується та декодується, дотримуючись принципів економічної безпеки та захисту інформації. Вибір каналу передачі та обмеження його завантаження є також важливим кроком. Оптимізація потоків облікової інформації та формування пріоритетних повідомлень допомагають ефективно передавати сигнали. Формування та отримання облікового повідомлення повинні мати оптимальну структуру та послідовність дій. Забезпечення зворотного зв'язку стосовно сприйняття повідомлення також є важливим аспектом. На завершення, усунення шумів та комунікаційних бар'єрів гарантує якість передачі інформаційного сигналу, звертаючи увагу на можливі комунікаційні перешкоди. Дотримання вимог до етапів процесу облікової комунікації гарантує поліпшення якості цього процесу, зокрема в обробці отриманих облікових повідомлень. Це сприятиме покращенню результатів та задоволенню отримувача [3].

Основними перешкодами ефективності облікової комунікації є недотримання якісних властивостей інформації, вибір недієвого типу організації комунікаційних мереж, відсутність системних інформаційних зв'язків та інші фактори, такі як інформаційне перевантаження та відсутність чіткості інформаційного повідомлення.

Список використаних джерел:

1. Монастирський Г. Л. *Теорія організації*. 2-ге вид. Тернопіль : Крок, 2019.
2. Богомаз К.Ю. *Конспект лекцій з дисципліни: Соціальні комунікації в управлінні*”. м. Київ, 2016. 84 с.
3. Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством*. Житомир 2017.
4. Цимбалюк І. О., Антонюк Д. А., Цимбалюк С. М., Бортнік С. М. Маркетингове дослідження ринку спортивно-оздоровчих послуг в Україні та її регіонах. Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: «Економічна». 2022. №1 (25). С. 48-60. DOI: 10.31474/1680-0044-2022-1(25)-48-60.
5. Бортнік С. М., Цимбалюк І. О., Волинець І. Г. Удосконалення методики аналізу та оцінки ризику в бізнес-плануванні підприємницької діяльності. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2023. №2. URL: <https://DOI.org/10.25313/2520-2294-2023-2-8602>
6. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Особливості та перспективи розвитку ринків освітніх послуг в Україні. Університет і місто: стратегії та практики взаємодії: колективна монографія / за ред. Дмитра Шевчука, Лариси Засекіної, Олега Лагоднюка. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. 340 с. С. 202-236.
7. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Інклюзивний вектор сталого розвитку та ефективні стратегічні комунікації в умовах глобальної нестабільності. *Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій*. Тернопіль. 2022 р. С. 20-26.